

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 10329/09 - ג'

בפני: כבוד הרשם גיא שני

העותרים: 1. ד"ר _____ מנאצרה
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיב: המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

בקשה לפסיקת הוצאות

החלטה

לפניי בקשה לפסיקת הוצאות.

1. ביום 24.12.2009 הוגשה העתירה שבכותרת שעניינה בקשת העותר 1 לצאת מהגדה המערבית לירדן כדי שיוכל ליטול חלק בכנס מקצועי במצרים בתחילת חודש ינואר 2010 (בין התאריכים 4.1.2010 ו-6.1.2010). בעתירה נטען כי בתחילת חודש אוגוסט 2009 ניסה העותר לצאת לירדן דרך גשר אלנבי, אך ניתנה לו הוראה לחזור כלעומת שבא. בחודשים שלאחר מכן קיים העותר בירורים שונים ונמסר לו כי המניעה עומדת בעינה. לכן הגיש העותר ביום 10.11.2009 השגה נגד החלטת המשיב למנוע את יציאתו מן הארץ, וביום 22.12.2009 נאמר לו כי השגתו נדחתה. על הטופס שנמסר לו נכתב כי סיבת הסירוב היא מניעה ביטחונית, ופורט: "סורב ע"י שב"כ". לאור זאת הוגשה העתירה ובה הועלו טיעונים המבוססים על חובת המשיב להבטיח חיים תקינים לתושבי השטחים, על חופש התנועה וחופש העיסוק, על עקרון המידתיות ועל חובתו של המשיב לנמק את החלטתו באופן ראוי.

2. ביום 24.12.2009 הורה בית המשפט (כבוד השופט נ' הנדל) כי העתירה תידון לפני הרכב תוך 7 ימים, ונקבע כי על המשיב להגיש תגובתו עד 24 שעות לפני הדיון. העתירה נקבעה לדיון ליום 30.12.2009, וביום 29.12.2009 הוגשה תגובתו המקדמית של המשיב. המשיב הבהיר כי לפי המידע המודיעיני העדכני המצוי בידי גורמי הביטחון, יציאתו של העותר עלולה לסכן את ביטחון האזור ואת שלום הציבור. עוד נאמר בתגובה כי המידע המודיעיני יוצג לפני בית המשפט, במידת הצורך ובהסכמת בא-כוח העותר, במעמד צד אחד ובדלתיים סגורות.

3. עוד באותו היום הוגשה בקשתו של העותר למחוק את העתירה. העותר הסביר כי רק במסגרת התגובה המקדמית של המדינה נמסרה לו לראשונה, באופן מפורט ומנומק יחסית, עמדת המדינה בעניינו, והובהר כי הסירוב נשען על חומר חסוי. עוד נכתב בבקשה כי בעקבות הגשת התגובה פנה בא-כוח העותר באמצעות הטלפון אל המשיב בבקשה לקבל מידע נוסף ככל האפשר, וכי לקראת השעה 18:00 בערב נמסר לבא-כוח העותר פרט משמעותי נוסף בנוגע לסיבת הסירוב לאשר את היציאה מן הארץ (פרט הנוגע להשתייכותו הארגונית של העותר לפי עמדת גורמי הביטחון). לאור זאת, שקל העותר ובא למסקנה כי ברצונו למשוך את עתירתו. העותר הטעים כי אילו המשיב היה מנמק את עמדתו מבעוד מועד, ולא מסתפק בניסוח הלקוני "סורב ע"י שב"כ", סביר להניח שכלל לא הייתה מוגשת העתירה. המשיב הסכים למחיקת העתירה אך עמד על פסיקת הוצאות.

4. העותרים סבורים כי אין מקום לחייבם בהוצאות המשיב במקרה זה. הם שבים וטוענים כי רק בתאריך 22.12.2009, כשבועיים לפני מועד הכנס, נמסרה תשובתו הלאקונית של המשיב להשגה שהגיש העותר 1 על החלטה למנוע את יציאתו לירדן. בשל כך הוגשה העתירה ונתבקש דיון דחוף בה. משהוגשה תגובת המשיב לעתירה והתקיים בירור טלפוני נוסף כאמור, הצטבר בידי העותר מידע שעליו ניתן היה לבסס החלטה מושכלת. או-אז החליט העותר 1 כי בהתחשב בכך שהראיות חסויות, אין טעם בהותרת העתירה על כנה. העותרים סבורים כי במקרה זה הגשת העתירה הייתה מוצדקת, העותר פעל קודם לכן למיצוי הליכים, וסד הזמנים נכפה על העותרים בשל התנהלותו של המשיב. העותרים מציינים בסוף דבריהם כי ראוי היה לחייב דווקא את המשיב בהוצאותיהם, לאור מחדליו. עם זאת, כך הם מציינים, הם לא עמדו על כך, אך מבקשים הם לפסוק להם הוצאות בגין הטרחה הכרוכה במתן תגובה לבקשת המשיב לפסיקת הוצאות.

5. המשיב מדגיש כי במקרה זה ביקשו העותרים למחוק את העתירה מבלי שנתקבל הסעד העיקרי שנתבקש במסגרתה; זאת לאחר שביקשו בעתירתם לקיים דיון דחוף בעתירה. לדבריו, הגשת העתירה גרמה לבזבוז משאבים וזמן של רשויות המנהל, שנאלצו להכין תגובה לעתירה ולהתכונן להצגת חומר חסוי לפני בית המשפט. לדעת המשיב העותרים לא הוכיחו כי הגשת העתירה הייתה מוצדקת, והוא מפנה להחלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 2072/09 אלקטיס נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית (לא פורסם, 12.3.2009), שם, בנסיבות דומות לפי הנטען, חויבו העותרים בשכר טרחת עורך הדין של המשיב. עוד טוען המשיב כי עובר להגשת העתירה נמסר לעותר 1 שההתנגדות ליציאתו לירדן היא בשל "סירוב ע"י שב"כ", ולעותרת 2 ידוע מניסיונה כי באופן שגרתי במצבים כאלה מוצג לבית המשפט חומר במעמד צד אחד. זאת ועוד, גם לעותר 1 עצמו, כך נטען, ידוע בוודאי הטעם המונח בבסיס הסירוב לאשר את יציאתו כפי שנמסר לבא-כוחו בשיחת הטלפון.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי אין מקום לפסוק הוצאות בתיק זה.

6. ככלל, "מקום בו נמחק הליך על ידי מגישו בטרם התברר והוכרע לגופו, ישא מגיש ההליך בהוצאות להן גרם לבעל הדין שכנגד" (בג"ץ 5319/09 עבדאלקאדר נ' שר הפנים (לא פורסם, 29.9.2009)). כאשר עותר מבקש למחוק את עתירתו מבלי שקיבל את הסעד המבוקש, יש בכך משום אינדיקציה לכך שהגשת העתירה לא הייתה מוצדקת מלכתחילה. אכן, הגשת עתירה לבית המשפט אינה בבחינת "ניסוי כלים". לכל עתירה יש צד שכנגד, ובעל דין המגיש הליך צריך להניח שיריבו ישא בהוצאות כדי לעמוד על זכויותיו. כאשר הצד שכנגד מגיש תגובה ולאחר מכן מבקש העותר למחוק את עתירתו מבלי שזו נתבררה לגוף העניין ומבלי שקיבל את הסעד המבוקש, קמה הנחה בדבר היות העתירה בלתי-מוצדקת (ראו למשל בג"ץ 1710/08 ליסיצה ייבגני נ' משרד הפנים (לא פורסם, 7.1.2010)). עם זאת, לא מדובר בהנחה חלוטה אלא בכלל מנחה, וכל מקרה ראוי לו שייבחן לפי נסיבותיו, כששיקול מרכזי הוא האם הייתה הצדקה להגשת ההליך מלכתחילה ומהי הסיבה שהובילה לחזרתו של העותר מעתירתו (ראו בג"ץ 7944/04 לוכסמבורג תרופות בע"מ נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 5.1.2005)).

7. בענייננו, למרות העובדה שהעותר חזר בו מעתירתו מבלי שקיבל את הסעד המבוקש ומבלי שהעתירה הגיעה לכדי ליבון שיפוטי, איני רואה לקבוע כי הגשת העתירה מלכתחילה לא הייתה מוצדקת. התשובה שניתנה לעותר עובר להגשת העתירה,

כנימוק לאי מתן אישור ליציאתו מגבולות הארץ, הייתה שמדובר במניעה ביטחונית ושהעותר "סורב ע"י שב"כ". איני סבור כי ניסוח זה שקול להנמקה המפורטת יותר שנכללה בתגובתו המקדמית של המשיב לעתירה, ובהסבר הנוסף שניתן לבא-כוח העותר בשיחת טלפון בערבו של יום 29.12.2009, יממה קודם לדיון שנקבע לפני ההרכב. מתשובת המדינה עולה כי לפי שיטתה היה על העותר להשלים בעצמו את הפרטים שלא נכללו בניסוח "סורב ע"י שב"כ", זאת בין באמצעות הידע הכללי והניסיון של העותרת 2, בין באמצעות הידע הספציפי כביכול של העותר 1 עצמו. עמדתי שונה. כאשר המדינה מנמקת את עמדתה לשיעורין, ונוקטת תחילה בניסוח לאקוני ו"מקודד", קיים קושי לומר שהגשת עתירה לבית משפט זה אינה מוצדקת; קיים גם קושי להלין על עותר החוזר בו מעתירתו כאשר ההנמקה המפורטת יותר נחשפת לפניו סמוך למועד הדיון והוא מחליט כי בנסיבות העניין אין הוא רואה תוחלת בהמשך ניהול העתירה. יודגש כי במקרה שלפנינו העותר אכן כלל בעתירתו טענות בעניין היעדר הנמקה מספקת, והטעים כי גם כאשר היקף ההנמקה מוגבל בשל שיקולי ביטחון, עדיין אין בכך כדי למנוע מתן נימוקים ולו חלקיים. עוד אוסיף בהקשר זה כי מתקשה אני לקבל את טענת המדינה שלפיה היה על העותר להניח ולצפות מראש שההתנגדות ליציאתו מן הארץ מעוגנת בחומר חסוי. גם אם כך הדבר באופן שגרתי, כטענת המדינה, לעולם עומדת לאדם הזכות לקבל תשובה מנומקת ככל האפשר בעניינו האינדיבידואלי, הכול כמובן בהתחשב בנסיבות העניין ובמגבלות הנדרשות, כך שיוכל לכלכל את צעדיו (ובכלל זה: האם לפעול באפיק משפטי או להימנע מכך).

8. לסיום דבריי אציין כי אמנם בעניין אלקסיס הנ"ל חויבו העותרים בהוצאות סמליות בסך 2,500 ₪, אולם מן ההחלטה שניתנה שם לא ניתן ללמוד על מכלול הנסיבות, ובית המשפט ציין בהחלטתו כי בבקשת העותר למחוק את ההליך "לא ניתן כל הסבר מדוע נתבקשה המחיקה". כמו-כן אין מחלוקת כי באותה פרשה העלתה המדינה טענה בדבר אי-מיצוי הליכים, ואילו בענייננו לא נשמעה טענה כזו. מטעמים אלה איני סבור כי ניתן לגזור גזירה שווה משם לכאן.

בנסיבות אלה איני רואה לנכון ליתן צו להוצאות בהליך זה. האגרה תושב לעותר בניכוי הסכום הקבוע בפריט 33 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007.

ניתנה היום, כ"ג בניסן תש"ע (7.4.2010).

גיא שני

ר ש ם

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 09103290_D08.doc טו
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il